

Wetgeving + Praktijkvoorbeelden samenwerking tussen landbouwers en natuurbeheerders

Juridische aspecten

1. VLAREA: Vlaams Reglement inzake Afalvoorkoming en -beheer (01/06/2004)

- Voorwaarden aanwending als secundaire grondstof (van afval naar secundaire grondstof)
- Controle & certificaat of attest (compost: keuringsattest Vlaco vzw)
- Samenstellingsvoorwaarden (vb zware metalen)
- bevoegd: OVAM - Vlaco vzw

VLAREA

• Voorwaarden voor VLACO keuringsattest:

- Min. 16% Organische Stof
- Min. 50% Droge Stof
- Geen kiemkrachtige zaden
- Geen steentjes of andere onzuiverheden
- Uitgerijpt product
- pH: neutraal tot licht basisch
- Weinig zware metalen

Juridische aspecten

2. VLAREM: Vlaams Reglement betreffende de milieuvergunning

- VLAREM I: algemene vereisten voor hinderlijke inrichtingen
- VLAREM II: algemene en sectorale voorwaarden
- aanvaarding en registratie van afval, werkplan, inrichting, uitbating, brandvoorkoming, lozing van afvalwater, voorkomen van geurhinder, ... (in functie van klasse)
- bevoegd: Vlaamse Milieu-inspectie

- Vloeistofdichte vloer
 - In natuurgebied mag geen beton gelegd worden
=>Enkel aan loodsen composteren
 - Evt uitzondering aanvragen als voldoende bewezen dat absorberende laag van stro uitspoeling vermijdt

- Sinds maart 2009 - wijziging VLAREM
- Landbouwer mag eigen materiaal composteren voor eigen gebruik zonder (klasse 1) vergunning
- “ *nuttige toepassing op de plaats van productie, inclusief boerderijcompostering wanneer er gewerkt wordt met uitsluitend **bedrijfseigen uitgangsmateriaal** en de **compost uitsluitend bestemd is voor eigen percelen, wordt niet als een opslag of behandeling van afvalstoffen beschouwd***”

Vlarem rubriek 2.2.3 (sinds maart 2009)

Compostering groenafval	
Tot 25m ³	Klasse 3
25m ³ tot 2.000m ³	Klasse 2
Opslag en voorbehandeling maaisel in afwachting van nuttige toepassing	
Tot 1.000m ³	Klasse 3
Meer dan 1.000m ³	Klasse 2

Juridische aspecten

3. Mestdecreet

- transport en gebruik compost
- Mestafzetdocument + erkend vervoerder
- bevoegd: VLM - Mestbank

Mestdecreet

- Compost valt onder andere meststoffen, dus mag gebruikt naast dierlijke mest.

Gewasgroep	GFT-compost			Groencompost		
	ton/ha/jaar	ton/ha/2 jaar	ton/ha/3 jaar	ton/ha/jaar	ton/ha/2 jaar	ton/ha/3 jaar
Grasland	14	28	42	24	48	72
Mais	14	28	42	24	48	72
Gewassen met lage N-behoefte	10	20	30	17	34	51
Suikerbieten	13	26	39	24	48	72
Andere gewassen	14	28	42	24	48	72

- Compost mag toegepast worden in winter want erkend als traagwerkende meststof
- Maar “gecomposteerd organisch bodemverbeterend middel (van beheerresten)” valt hier niet onder.

9

Juridische aspecten

4. KB 7/1/1998 : handel in meststoffen, bodemverbeterende middelen en teeltsubstraten

- niet op lijst specifieke producten => ontheffing is nodig voor verhandelen compost (ook gratis weggeven)
- registratie bij FAVV
- samenstellingsvoorwaarden, o.b.v. staalnames VLACO vzw
- bevoegd: FOD Volksgezondheid, Veiligheid Voedselketen, Leefmilieu
Controle door FAVV

10

Afzet Compost

- Product: “gecomposteerd organisch bodemverbeterend middel (van beheerresten)”
 - Door inmenging klei + bodemdeeltjes: 10% OS ipv 16% en 45% DS ipv 50% => niet officiële titel “groencompost”
- Ontheffing kan aangevraagd worden voor 5 jaar.
- Per composteerlocatie
- Analyseverslag van erkend labo + keuringsattest vlaco
- Dossier met samenstelling, aard en oorsprong product

11

- Aanvraag ontheffing bij FOD Volksgezondheid
 - Keuringsattest + analyses door VLACO
460€/ANALYSE = per hoop!
 - Administratieve kost van 250€/dossier = per hoop!
 - Compost eventueel verkopen, maar door kleine hoeveelheden niet rendabel
- => kosten (administratie + werk) veel groter dan opbrengsten...

12

Praktijkvoorbeelden

- Landbouwers krijgen graslanden in beheer via gebruiksovereenkomst
- Landbouwers maaien en hooien ruigere graslanden om te gebruiken als strooisel in potstal
- Strooisel uit natuurgebied als vervanging voor biologisch stro => biologische stalmest

Praktijkvoorbeelden

- Landbouwer met speciale mestuitrijwagen verwerkt houtsnippers, ruig maaisel en maaisel van varens samen met stalmest tot compost
- Varens zorgen voor meer schimmeldominante compost

Compostering op boerderij

- Win-win situatie
- Landbouwer verwerkt maaisel dat niet geschikt is als veevoeder in ruil voor houtsnippers
- Kleinere volume houtsnippers maar maaisel is ook eerder 'bruin' materiaal

Conclusies

- Compostering is goede methode voor lokale verwerking beheerresten
- Logistieke knelpunten minimaal bij boerderijcompostering
 - Groen/bruin, water, beton, machines
- Wettelijke knelpunten nog vrij groot

Aanbevelingen

- **Stimuleer lokale aanwending biomassa**
 - Vermindering administratieve lasten
 - Administratie en kosten niet in verhouding tot hoeveelheid compost bij kleinschalig composteren